

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 67/18

Λουξεμβούργο, 17 Μαΐου 2018

Απόφαση στην υπόθεση C-147/16
Karel de Grote-Hogeschool VZW κατά Susan Romy Jozef Kuijpers

Η οδηγία της Ένωσης σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές μπορεί να εφαρμοστεί σε εκπαιδευτικό ίδρυμα

Ο εθνικός δικαστής οφείλει να εξετάζει αυτεπαγγέλτως τον καταχρηστικό χαρακτήρα των ρητρών που περιέχονται σε εμπόπτουσες στην οδηγία συναπτόμενες συμβάσεις μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και φοιτητών

Η Susan Kuijpers ήταν φοιτήτρια εκπαιδευτικού ιδρύματος στο Βέλγιο (Karel de Grote-Hogeschool) κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2012/2013 και 2013/2014. Αδυνατούσε να καταβάλει εφάπαξ το συνολικό ποσό των 1 546 ευρώ που όφειλε για τέλη εγγραφής και έξοδα συμμετοχής σε ένα εκπαιδευτικό ταξίδι. Συνήψε λοιπόν με το εκπαιδευτικό ίδρυμα γραπτή σύμβαση για ένα χρονοδιάγραμμα καταβολών βάσει προγράμματος αποπληρωμής μέσω ατόκων δόσεων. Βάσει της σύμβασης αυτής, η υπηρεσία «συνδρομής στους φοιτητές» του εκπαιδευτικού ιδρύματος της προκατέβαλε το ποσό που αυτή χρειαζόταν για να πληρώσει την οφειλή της, η δε S. Kuijpers ανέλαβε την υποχρέωση να καταβάλλει στην υπηρεσία, κάθε μήνα και επί επτά μήνες, το ποσό των 200 ευρώ. Η υπολειπόμενη οφειλή (146 ευρώ) έπρεπε να καταβληθεί στις 25 Σεπτεμβρίου 2014. Επιπλέον, η σύμβαση προέβλεπε ετήσιο επιτόκιο 10 % σε περίπτωση μη καταβολής (χωρίς όχληση), καθώς και αποζημίωση για την κάλυψη των εξόδων είσπραξης (οριζόμενη στο 10 % του ληξιπρόθεσμου ποσού της οφειλής, με ελάχιστο όριο τα 100 ευρώ). Παρότι έλαβε έγγραφο οχλήσεως, η S. Kuijpers δεν προέβη σε καταβολή.

Το 2015, το εκπαιδευτικό ίδρυμα ενήγαγε την S. Kuijpers ενώπιον του vredegerecht te Antwerpen (ειρηνοδικείου Αμβέρσας, Βέλγιο), με αίτημα να υποχρεωθεί αυτή να του καταβάλει την κύρια οφειλή ύψους 1 546 ευρώ, πλέον τόκων υπερημερίας 10 %, από τις 25 Φεβρουαρίου 2014 (ήτοι 269,81 ευρώ), καθώς και αποζημίωση ύψους 154,60 ευρώ. Η S. Kuijpers δεν παρέστη ούτε εκπροσωπήθηκε ενώπιον του δικαστηρίου αυτού.

Στο πλαίσιο αυτό, το βελγικό δικαστήριο αποφάσισε να υποβάλει ερώτημα στο Δικαστήριο. Διερωτάται καταρχάς εάν, στο πλαίσιο μιας διαδικασίας ερήμην, δύναται να εξετάσει αυτεπαγγέλτως κατά πόσον η σύμβαση εμπύπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας της Ένωσης σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές¹. Διερωτάται περαιτέρω κατά πόσον ένα εκπαιδευτικό ίδρυμα, η χρηματοδότηση του οποίου διασφαλίζεται κυρίως από δημόσιους πόρους, πρέπει να θεωρείται «επαγγελματίας» κατά την έννοια της οδηγίας, οσάκις παρέχει πρόγραμμα αποπληρωμής σε φοιτητή.

Στην απόφαση που εξέδωσε σήμερα, το Δικαστήριο υπενθυμίζει καταρχάς τη νομολογία του κατά την οποία **ο εθνικός δικαστής υποχρεούται να εξετάζει αυτεπαγγέλτως τον καταχρηστικό χαρακτήρα μιας συμβατικής ρήτρας**. Η υποχρέωση αυτή συνεπάγεται επίσης ότι ο εθνικός δικαστής υποχρεούται να εξετάζει κατά πόσον η σύμβαση που περιλαμβάνει τη ρήτρα εμπύπτει ή όχι στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας της Ένωσης.

Όσον αφορά, περαιτέρω, τον όρο «επαγγελματίας», το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι πρόθεση του νομοθέτη της Ένωσης ήταν να του προσδώσει ευρεία έννοια. Πρόκειται, πράγματι, για λειτουργική

¹ Οδηγία 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές (ΕΕ 1993, L 95, σ. 29).

έννοια, γεγονός που συνεπάγεται ότι πρέπει να εξετάζεται κατά πόσον η συμβατική σχέση εντάσσεται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων που ένα πρόσωπο ασκεί σε επαγγελματική βάση.

Επιπλέον, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η υπόθεση προφανώς δεν αφορά άμεσα την εκπαιδευτική αποστολή του συγκεκριμένου ιδρύματος. Αντιθέτως, η υπόθεση αφορά μια υπηρεσία η οποία παρέχεται από το ίδρυμα αυτό συμπληρωματικά και παρεπόμενα ως προς την εκπαιδευτική του δραστηριότητα και η οποία συνίσταται στην προσφορά, μέσω σύμβασης, της δυνατότητας άτοκης αποπληρωμής των ποσών που του οφείλει μια φοιτήτρια. Όμως, μια τέτοια υπηρεσία αφορά, από τη φύση της, την παροχή διευκολύνσεων για την πληρωμή μιας υφιστάμενης οφειλής και συνιστά, κατ' ουσίαν, σύμβαση πίστωσης. Ως εκ τούτου, υπό την επιφύλαξη της εξακρίβωσης του στοιχείου αυτού από τον εθνικό δικαστή, το Δικαστήριο φρονεί ότι, **παρέχοντας μια τέτοια συμπληρωματική και παρεπόμενη της εκπαιδευτικής του δραστηριότητας υπηρεσία, το εκπαιδευτικό ίδρυμα ενεργεί ως «επαγγελματίας» κατά την έννοια της οδηγίας.**

Το Δικαστήριο υπογραμμίζει συναφώς ότι η ερμηνεία αυτή ενισχύεται από τον σκοπό προστασίας που επιδιώκει η οδηγία. Πράγματι, στο πλαίσιο μιας σύμβασης, υπάρχει καταρχήν ανισότητα μεταξύ του εκπαιδευτικού ιδρύματος και της φοιτήτριας, λόγω της ασύμμετρης πληροφόρησης και τεχνογνωσίας μεταξύ των μερών αυτών.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582